

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

**#kiinnostaakonuoretketään –
päivä**

**RAPORTTI SATAKUNNAN ELO-VERKOSTON
NUORTEN KUULEMISTILAISUUDESTA
6.10.2016 ANNIKSELLA.**

SATAKUNNAN ELO-VERKSOTO

4.11.2016

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

**Lämmin kiitos panoksestasi
#kiinnostaakonuoretketään - päivään!**

Saimme arvokasta palautetta Teiltä kaikilta siitä, mitä Satakunnan nuorilla kuuluu, mitä palveluja käytätte sekä lisäksi kuulumme näkemyksiänne siitä millainen on teidän mielestänne Unelmien Satakunta. Jokaisen teidän näkemys oli arvokas ja ainutlaatuinen! Kiitos!

Olemme koostaneet työn tulokset oheiseen esitykseen. Tilannepöytä kuvasi millainen nuorten tilanne tänä päivänä on. Palvelut -pöydässä selvitettiin mikä on saatavilla olevien palvelujen nykytila ja unelma-pöydässä kuvailtiin tulevaisuuden tavoite- ja tahtotilaa.

Kerroimme tilaisuudessamme, että Satakuntaan ollaan käynnistämässä matalan kynnyksen Ohjaamo-toimintaa. Ilouutisena voimmekin kertoa, että asia on edennyt. Porin kaupunki on jättänyt ESR-rahoitushakemuksen hankkeesta ja odottelemme rahoittajan päätöstä siihen tammikuun 2017 loppuun mennessä. Mikäli rahoitus myönnetään, hankkeessa on mukana ainakin Porin, Rauman, Pomarkun ja Ulvilan kunnat. Myöhemmin myös muilla kunnilla on mahdollisuus tulla hankkeeseen mukaan.

Toivomme, että voimme olla Sinuun yhteydessä jatkossakin! Jos haluat olla mukana, niin vastaa paluumeilinä lähettäjälle **#kiinnostaaoillamukana!**

Tässä kohdin toivottelemme Sinulle hyvää Joulun aikaa!

Terveisin

Anne Jortikka

Satakunnan ELY-keskus, ELO-verkoston puheenjohtaja

■ Talous

- raha on tiukassa, rahan puute vie voimavaroja ja energiaa
- pikavippien lisääntyminen on huono juttu, luottotietojen menetys rankaisee pitkään, vaikka kyseessä olisi rike
- opiskelija ei voi syödä terveellisesti, koska se on kallista, eletään kuukausi kerrallaan, ei varaa autoon tai vakuutuksiin
- oma ja perheen toimeentulo huolettaa, varsinkin jos on lapsia
- matkustaminen esim. kouluun on liian kallista
- kuntoutustukea ei saisi leikata

■ Asuminen

- vuokra-asunnon saaminen on vaikeaa
- vaikeaa käydä töissä, jos palkka on pieni, saatikka saada asuntoa

■ Opiskelusta ja opinnoista

- oppilaitokset ovat tiukoilla leikkausten johdosta, näkyy opetuksen laadussa ja kaikista opiskelua tukevista toiminnoistakin leikataan, lomautukset ja säästöt vaarantavat opiskeluhuollon palvelut (voisiko harjoittelijoita hyödyntää näihin tehtäviin?)
- koulujen homeongelmat huolettavat
- opiskelu ei ole Suomessa kannattavaa
- pelkona opetuksen laadun heikkeneminen tai siirtyminen liiaksi etäopiskeluun: laittaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan laitteiden ja taitojen osalta

NUORTEN NYKYTILA

■ Työllisyys ja palkkaus

- työllistyminen vaikeaa ilman työkokemusta
- Suomessa työllisyystilanne vaikea, mikä heijastuu myös työssäoppimispaikkojen puutteena
- työkokeiluun pääsee, mutta etuudet vaarantuvat
- työllistymisvaihtoehtoja lisää, esim. oppisopimus antaisi paremmat mahdollisuudet opiskella ja samalla elättää perheensä tai itsensä
- nuorten palkkataso on heikko
- pitäisi ansaita radikaalisti enemmän, jotta työnteko kannattaisi
- nykytilanne kannustaa pimeään työntekoon tai passiivisuuteen
- joustavampia työmahdollisuuksia tarvitaan
- asenteet: ulkonäön perusteella syrjitään
- sähköinen työnhaku on persoonatonta
- työnhakua kannattaa tehdä myös henkilökohtaisesti
- toiveena on oman alan tai muu työpaikka, josta tykkää ja on hyvä porukka

NUORTEN NYKYTILA

■ Ohjauksesta ja palveluista

- näkymiä ja vaihtoehtoja tarvittaisiin, esim. työpajalla tulisi tarjota kokemusta ja kokeiluja erilaisista töistä
- kuntoutujat tai vastavalmistuneet tarvitsevat polkuja työelämään
- tietoa ja infoa erilaisista mahdollisuuksista tarvitaan lisää
- tiedon jakamista koulujen ja nuorisotalojen ilmoitustauluilla, messuilla ym. Messut Karhuhalliin
- infoa tarvitaan jatkuvalla syötteellä mm. koulutuspoluista (esim. amiksesta AMK:iin)
- vertaisryhmiä on vähän tai niistä ei tiedetä: ohjausta tarvitaan lisää että palvelut tunnistettaisiin
- pitäisi tehdä jo yläkoululaisille selväksi se, mistä voi hakea apua
- tuen pitäisi olla myös tavoitettavissa, palvelut tulisi saada yhteen paikkaan
- tarvitaan apua paperisodan kanssa: hankalaa kapulakieltä
- asiakas on otettava huomioon ja hänet on kohdattava yksilönä
- asiakkaalle tulee ilmoittaa, jos sosiaalityöntekijä vaihtuu! Kun uusi henkilö tilalle, asiakasta ei tunneta, hänen taustaansa tai henkilöhistoriaansa

Huolenaiheita

kulkuyhteyksien katkeaminen: bussiyhteyksien ym. väheneminen, kulkeminen vaikeutuu varsinkin kauempaa, VR:n toimisto poistui Porista

epävarmuus: työllistyykö kun valmistuu ja kuinka pitkäksi aikaa, milloin teknologia korvaa ihmisen, rahan loppuminen

Nuoruus on vaativa

nuorille tulee selvittää, että oma vastuunotto nuoresta pitäen on tärkeää, vanhemmat eivät kustanna loppuelämää

nuorilta vaaditaan liikaa: pakko mennä ja tehdä koko ajan jotakin virheitä ja epäonnistumisia ei sallita, kaikilla tulisi olla mahdollisuus!

NUORTEN NYKYTILA

Hyviä asioita

- ❖ maksuton koulutus: lähtökohdista huolimatta voi kouluttautua
- ❖ hienoa on, jos nuoren toiveet huomioidaan palvelujen järjestämisessä
- ❖ hyvä porukka töissä tai työpajalla antaa voimaa arkeen
- ❖ harrastukset ja kaverit tuovat voimaa, mutta työ on ensiarvoisen tärkeää, se on syy miksi jaksaa herätä aamuisin
- ❖ myös opiskelu on tärkeää ja palkitsevaa, itselle sopivan alan löytäminen on tärkeää
- ❖ nuorten oma aktiivisuus on tärkeää!
- ❖ musiikki antaa voimaa

Nuorten kokemukset palveluista

Risuja terveydenhuollolle: ei oteta vakavasti, vähätellään, ei kuunnella, ei selvitetä kunnolla tai tehdä lähetettä eteenpäin, leimataan

Terveydenhuolto

- Julkinen terveydenhuolto
 - pitkät jonot
 - diagnoosin saaminen kestää ”ei sua mikään vaivaa” (esim. 7 vuotta kesti saada narkolepsia diagnoosi)
 - ei tehdä lähetettä eteenpäin
 - asiakkaat eivät ole tervetulleita
 - nuoria vanhempia ei kuunnella (vähätellään tietämystä, että lapsella ei kaikki ole kunnossa)
 - neuvoloissa oletetaan, että nuori vanhempi ei pärjää → pitäisi mieluummin kysyä, pärjääkö
 - julkinen terveydenhuolto ei toimi (vain yksi kommentti, että palveluihin on päässyt nopeasti)
- Yksityinen terveydenhuolto
 - sekä hyviä että huonoja kokemuksia samassa suhteessa

Nuorten kokemukset palveluista

Oppilaitos

- varsinkin **yläkoulussa** mennään hyvien oppilaiden tahdissa
- hyvää on eriytetty opetus, jolloin voi opiskella omaan tahtiin niitä aineita, jossa tarvitsee tukea → voi palata myöhemmin oman ryhmään mukaan näiden aineiden opetukseen
- **terveydenhoitaja- ja kuraattoripalveluiden** riittävyys (liian vähän, vain silloin tällöin, Porin kaupungin lomautukset)
- ammatillisessa opetuksessa opettaja saattaa olettaa, että ohjausta ei tarvita → liikaa itsenäistä työskentelyä, jolloin opiskelijat oppivat turvautumaan toisiinsa → opettajia ei tarvita, vaan kysytään apua toisilta opiskelijoilta
- **tutor-toiminta** on hyvää, mutta sitä ei tunneta riittävästi → tutorit voisivat tehdä enemmän yhteistyötä alojen kesken sekä eri oppilaitosten tutoreiden kanssa
- tutor-toiminnan kehittämisessä opot avainasemassa
- liikaa vanhoja **opettajia**, jota eivät uudistu – käyttävät vanhoja KALVOJA, eivät uutta tekniikkaa ym.
- nuorilta opettajilta puuttuu kokemus
- liian pätevä – opetus ei kohtaa opiskelijoiden kanssa (opetetaan yliopistotasolla)
- HYVÄ OPE: käytännön läheinen ja etenee sopivalla tahdilla
- **opiskelijavalinnat**: ensikertalaisten kiintiöt eivät toimi
- opiskeluvaihtoehdot liian putkimaisia

Paradoksi:
ei saa töitä, kun ei ole
koulutusta, koulutetutkaan
ei kuitenkaan saa töitä ←
miksi työelämä vaati
tutkinnon?

Nuorten kokemukset palveluista

Työkkäri

- omat toiveet huomioitu → toiminut hyvin
- pakotetaan johonkin (voi olla myös hyvä asia)
- nuoren omat haaveet tyrmätään – toivotaan nopeita väyliä työllistyä
- halutaan henkilökohtaista tapaamista (helpompi), pitäisi paneutua yksilölliseen kohtaamiseen, jotta löydetään motivoiva ratkaisu
- toimipaikkaan liian pitkä matka
- karenssit liian vähästä

Sossu

- ✓ toimeentulotuen saaminen kestää liian kauan
- ✓ sossut vaihtuvat usein → ei tiedoteta, eivät keskity asiaan
- ✓ liian alhaiset tulorajat toimeentulotuessa → pitäisi edes kulukorvauksen (kuntouttava työtoiminta) saada pitää itsellä, jotta toimisi kannustimena
- ✓ jälkihuolto loppuu liian nopeasti (jyrkästi)

Kela

- tukiin tulee viivettä, kun tilanne muuttuu, liian monimutkaista, halutaan liikaa tietoja ym.
- nettipalvelu HYVÄ
- liian helposti takaisinperintää

NUORET;
KUULKAA
MYÖS
MEIDÄN
AJATUKSIA

Etsivä nuorisotyö

- etsivät helposti lähestyttäviä, helppo ja hyvä apu, auttavat paljon
- joskus "ylipirteitä" → ärsyttää, mutta on hyvä asia, sillä saavat piristymään, jos mieli on maassa
- palvelua ei riittävästi tunneta/osata käyttää

Nuorten kokemukset palveluista

Ohjaamo

- pitäisi löytää oma "edunvalvoja", joka auttaa eteenpäin
- heti juttelemaan, ei lomakkeita

Tietosuoja

liian tiukka viranomaisten välillä (pitäisi tietää, missä on jo asiakkuus esim. mielenterveystoimisto, nuorisopsykiatrian poliklinikka tms.)

NUORTEN UNELMIEN SATAKUNTA

Satakunta toimintaympäristönä

- työpaikkoja nuorille, oppisopimuksia helposti saataville
- tasa-arvoinen, nuoria kohdellaan hyvin
- tarjolla tapahtumia ja toimintaa
- olisi paikka/tila tai kanava jossa firmat voisivat tarjota projekteja nuorille
- apua saatavilla eli palvelut ja tieto yhdessä fyysisessä paikassa (esim. te-toimisto ja sos. työntekijät samassa tilassa), virkailijat olisivat ennakkoluulottomia
- ympäristössä oli värejä, seinämaalauksia
- löytyisi kompakti keskusta, nuorilla oma kokoontumis- ja harrastustila
- paljon liikuntapaikkoja, edullisia

Mitä tehdä

- ❖ ilmainen punttisali nuorille, muutenkin edullisia harrastusmahdollisuuksia, alennukset, etusetelit nuorille
- ❖ kirjastot päivitetään, sinne leikkipaikkoja lapsille, keskustelutiloja nuorille – pointti enää hiljaisuus
- ❖ nuorille sisätila kokoontumispaikaksi
- ❖ nuorille tila, jossa voi ”polttaa kumia”, mopoajot

NUORTEN UNELMIEN SATAKUNTA

Näitä palveluja tarvitaan nuorten mielestä enemmän

- matalan kynnyksen paikka
- mielenterveys- ja päihdepalvelut
- kela-palvelut
- silta työryhmä
- terveyspalvelut (nykyisin pitkät jonot, asenne, ettei nuorilla voi olla mitään vialla)
- yksi yhteyshenkilö, joka tuntee nuoren tilanteen
- koulutuspaikkoja ja työpaikkoja – huomioitava nuorten mahdollisuus liikkua
- hyvät kulkuyhteydet, jotta voi liikkua työn ja koulun perässä
- yläasteelle enemmän TET-jaksoja, enemmän mahdollisuuksia tutustua eri oppilaitoksiin kun haetaan opiskelupaikkaa
- tarvitaan opettajan kannustusta koulussa
- ysiluokkalaisille oma tuutori
- kesä- ja työssäoppimispaikkoja lisää

SATAKUNNAN ELO-VERKOSTO

- Anne Jortikka (Satakunnan ELY-keskus) pj
- Krista Tupala (Satakuntaliitto),
- Fia Heino (Länsirannikon Koulutus Oy WinNova),
- Elina Peurala (Satakunnan TE-toimisto),
- Paavo Valtanen (SATAEDU),
- Eija Mattila (Huittisten kaupunki),
- Erik Häggman (Lounais-Suomen Aluehallintovirasto),
- Katja Uustalo (Säkylän kunta),
- Tarja Kokkonen (Satakunnan ELY-keskus),
- Tarja Elfvengren (SAMK),
- Päivi Elonen (Porin yliopistokeskus),
- Päivi Lankoski-Raitio (Satakunnan ELY-keskus, Satapolku -hanke)

